

KAREL ČAPEK: O PĚSTITELÍCH KAKTUSŮ

Pan Smrž vám toho poví dosti o kaktusech; ale vsázím se předem, že opomine popsati jednu zajímavou botanickou čeleď, a sice samotné kaktusáře čili pěstitelé kaktusů. Ani Karel Schumann ve své veliké Monographia Cactacearum se o nich nezmiňuje; je to zřejmě oblast vědecky zanedbaná. Pokud jsem mohl v našem podnebí pozorovati, pěstiteli kaktusů jsou většinou muži; dělají si sbírku kaktusů tak, jako jiní muži dělají sbírku zbraní, mečů, šípů, kopí, arkebuz, halaparten, oštěpů a tesáků. Vášeň pro kaktusy je, abych tak řekl, militaristická, a tedy převážně mužská. Proto se říká, že kaktus jest "ozbrojen" ostny a glochidami; čím více jich má, tím je krásnější. Sbírká kaktusů je trochu jako sbírka vojenských trofejí. Je to věc mužská.

Druhým téměř obecným rysem pravých kaktusářů je, že se v naprosté většině rekrutují z lidí méně zámožných. Bohatší mají raději všelijaké ty palmy a klívie, azalky, filices a cyripedia a bromelie předně proto, že pro ně mají dosti místa, a za druhé že 268 kaktus zjeví svou krásu jen tomu, kdo s ním důvěrně a blízce obcuje. Pravý kaktusář má jen jedno okno nebo stolek; to je jeho zahrada. Ale právě proto, že má tak málo místa, může strkat nos rovnou mezi ostny a bradavky svých ježatých přátel, vážně sedících na miniaturním hrnčičku. Na jednom čtverečním metru je možno pěstovati kaktusářskou zahradu ráje. Dnešní kaktusářská vášeň je sociálním úkazem: je to veliká láska k přírodě omezená na nejmenší prostor.

Třetím význačným rysem pravých kaktusářů je bručáctví. Dosud není vyzkoumáno, je-li pravdou, že se na pěstění kaktusů vrhají lidé od přírody samotářští, nebo proto, že se v nich tato vlastnost vyvine jakousi aklimatizací; zkrátka pravý kaktusář vypadá, jako by chtěl píchat, nestará se o politiku ani o kopanou nebo jiné světské marnosti, zato však dostane-li se do řeči s jiným kaktusářem, stojí za poslechnutí, co toho ví a s jakou odborností se rozpovídá.

Pravý kaktusář si potrpí na latinská jména; není jen amatérem, nýbrž zasvěcencem. Pěstování kaktusů je sice snazší než pěstování karfiólu, ale podobá se svými učenými jmény a laboratorní čistotou spíše vědě. Pravé kaktusářství není zálibou jen zahradnickou, nýbrž také sběratelskou; okno kaktusářovo jest hotovou kolekcí. Často jsem viděl sbírku drobného kaktusáře; kaktusky malé, vypiplané z laciných semenáčků, ale krásně nalité a ozbrojené, lesknoucí se bujností. Nescházela u nich biskupská čepička ani běloučkový dědeček De Laetii, mammillarie tuhých cecíků, cereusy modré jako ojiněná švestka, echinocereusy s ostny tlustými jako drápy nebo břítkými jako šípy z Melanésie – samé vzácnosti, radost se podívat. Div, kde to ten drobný pěstitel sebral, a ještě větší div, že to ve svém okně tak dokonale vypěstil. Je to div lásky, tak jako téměř všechny divy v tomto slzavém údolí se rodí a dějí z lásky. Taková malá důvěrná sbírečka vám poví o radostech kaktusářství více než celé skleníky importérů.

Předmluva ke knize: Smrž, Oskar. *Kniha o kaktusech a jiných sukulentech*. Chrudim : Nakladatelství zahradnické literatury J. Vaněk, 1929. 383 s.